

K106 Svolvær Svinøya og Bukkedauden

Beliggenhet

Svolvær ligger i Lofoten i Vågan kommune. Kulturmiljøet ligger på to øyer rett utenfor Svolvær sentrum.

Nasjonale interesser

Kulturmiljøet er av nasjonal interesse på grunn av Svinøyas og Bukkedaudens nærings- og byutviklingshistoriske rolle i utviklingen av Svolvær fra fiskevær til by. Historien formidles gjennom øyenes beliggenhet samt den godt bevarte bebyggelsen og bebyggelsesstrukturen som viser et mangfold av funksjoner som er knyttet til handelsstedet.

Beskrivelse

I 1820-årene vokste Svinøya frem som et handelssenter. Kulturmiljøet er selvgrodd og de ulike funksjonene som er nødvendig i et kystsamfunn kan ses i bygningenes utforming. På Svinøya er bygningsmiljøet er godt bevart og omfatter en væreiergård, flere bolighus, rorbuer, flere store brygger, butikk og fiskebruk. Dagens fiskebruk/industrimiljø er fra tidlig 1900-tallet og er fremdeles i drift. Bukkedauden tilhørte fiskeværer Svinøya og hvor det ble oppført brygger og lagre der noen fortsatt står i dag.

Faglige råd for forvaltning

Generelle råd

De etterfølgende faglige rådene skal bidra til å ivareta kulturhistoriske og arkitektoniske verdier i forvaltningen av kulturmiljøet i NB!-registeret.

Verneverdiene forutsettes ivaretatt av kommunen i deres plan- og byggesaksbehandling. Dette gjelder både hensyn til viktige enkeltbygg, kulturminner, grøntområder og kulturlag innenfor kulturmiljøet samt landskapsrelaterte og strukturelle sammenhenger.

Landskapsnivå

- Utbygging og utfylling av sjø- og havneområder som visuelt og funksjonelt skiller den historiske byen fra sjøen skal unngås.
- Høydedraget med vegetasjon skal bevares. Det skal ikke foretas planering, graving eller fylling.
- Tak skal vurderes som del av byens taklandskap og behandles som en del av tiltakets samlede arkitektoniske uttrykk. Ved eventuelle nybygg og ombygginger skal tekniske anlegg, som heisoppbygg og ventilasjonsanlegg m.m., integreres i den arkitektoniske utformingen.
- Ethvert tiltak innenfor kulturmiljøet skal ha gode visuelle kvaliteter både i seg selv, i forhold til tiltakets funksjon, og dets bygde og naturlige omgivelser og plassering.

Kulturmiljønivå

- Ved brann eller annen uopprettelig skade bør ny bebyggelse gjenoppbygges som rekonstruksjoner på dokumentert grunnlag.
- I tilstøtende randområder skal nye tiltak ikke redusere opplevelsens- eller bruksverdien knyttet til det historiske bymiljøet.
- Utfylling av tomtearealer anses som uheldig tiltak som svekker lesbarheten og opplevelsen av det historiske bebyggelsesmønsteret.
- I kulturmiljøet skal historiske bygningshøyder og gesimshøyder være førende for eventuelle nybygg. Den historiske bebyggelsens karakteristiske volum med skala og proporsjoner, samt plassering av bygninger skal videreføres ved nye tiltak.
- Bebyggelsesmønsteret, torgene, og gatestrukturen er en viktig del av kulturmiljøets historie og skal bevares og videreføres.

Objektnivå

- Ved vedlikehold og utbedring skal kulturhistoriske og arkitektoniske verdier som knytter seg til de historiske byggenes detaljer bevares, derav material- og fargebruk, dør- og vindusutforming og øvrige bygningsdetaljer. Originale bygningsdeler skal bevares, dersom disse er tapt skal de rekonstrueres etter historiske forbilder.

- Stedegen byggeskikk og håndverkstradisjon skal opprettholdes og videreføres ved eventuelle nye tiltak, herunder endringer, til-, på- og nybygg. Ved eventuell oppføring av tilbygg skal tilpasses eksisterende bebyggelse og underordnes denne.
- Der det er gjennomført uheldige tiltak som har svekket kulturmiljøets egenart bør det gjennomføres byreparasjon i form av tilbakeføring og gjenoppbygging som viderefører den lokale byggeskikken.
- Den historiske fargepaletten skal videreføres, eventuelt tilbakeføres på dokumentert grunnlag.

Elementnivå

- Nytt gatebelegg, gatemøblering og elementer som innføres i kulturmiljøet skal utformes i henhold til historisk forbilde som samsvarer med kulturmiljøets stedegne karakter.
- Tekniske innretninger, herunder også skilt og reklame, skal gis en diskret utforming og ha en plassering, materialbruk og fargevalg som harmonerer med kulturmiljøets karakter.
- Eksisterende logoer og skilt av kulturhistorisk betydning skal sikres. Nye skilt skal utformes med utgangspunkt i kulturmiljøets historie.
- Karakteriserende elementer som kaifronter, dokking, og kraner skal ivaretas.
- Eksisterende trapper, forstøtningsmurer, hageanlegg, gangveier og andre konstruksjoner som er karakteristiske for kulturmiljøet skal bevares eller tilbakeføres. Utbedring skal skje ved bruk av tradisjonelle materialer og teknikker.
- Grønt- og hageareal samt verdifulle trær skal bevares.